

BİYOLOJİ Sınıf-10

OGM
MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU KAN GRUPLARI

İnsanda AB0 kan grubunun belirlenmesinde görev alan genin üç aleli vardır. A ve B alelleri alyuvar hücrelerinin zarında antijen oluşumunu sağlayarak kan gruplarını belirler. Sadece A antijeni bulunduranlar **A kan grubu**, sadece B

antijeni bulunduranlar **B kan grubu**, A ve B antijenini bulunduranlar **AB kan grubu**, hiç antijen taşımayanlar ise **0 kan grubudur**. Kanda yabancı antijenlere karşı akyuvarlar tarafından üretilen proteinlere **antikor** adı verilir. Antikorlar kan plazmasında bulunur.

Grup	A	B	AB	O
Alyuvar tipleri				
Alyuvar Zarındaki Antijenler	A Antijeni	B Antijeni	AB Antijeni	Yok
Plazmadaki Antikorlar	Anti - B	Anti - A	Yok	Anti - A ve Anti - B

A antijenine karşı A antikoru, B antijenine karşı da B antikoru üretilir. A antijeni ile A antikoru birbirine karıştıkları zaman A antikorları A antijenine bağlanarak alyuvarların yapışıp kümelenmesine neden olur. Bu olaya **çökeltme (aglutinasyon)** denir.

RH KAN GRUBU

İnsanlarda AB0 kan grubundan başka **Rh kan grubu** vardır. Kanda Rh

GENOTİP	FENOTİP (Kan Grubu)	ALYUWARDAKİ ANTİJEN	PLAZMADAKİ ANTİKOR
RR Rr	Rh ⁺	Rh antijeni	Yok
rr	Rh ⁻	Yok	Rh antijenine karşı ilk karşılaşmada olur.

karakteri, biri baskın (R) diğeri çekinik (r) iki alel tarafından kontrol edilmektedir.

RH UYUŞMAZLIĞI

Rh faktörüne bağlı Rh uyuşmazlığı (kan uyuşmazlığı) sadece Rh⁻ anne ile Rh⁺ babanın Rh⁺ kan grubuna sahip fetüs oluştuğunda ortaya çıkar.

P:	rr ♀	X ♂ RR
G:	r	R
F ₁ :	1 Rr	
Fenotip Oranı:	%100 Rh ⁺	

P:	rr ♀	X ♂ Rr
G:	r	$\frac{1}{2}R \frac{1}{2}r$
F ₁ :	$\frac{1}{2}Rr$	$\frac{1}{2}rr$
Fenotip Oranı:	%50 Rh ⁺	%50 Rh ⁻

SORULAR

1.) Biyoloji dersinde yapılan kan grubu belirleme deneyinde aşağıdaki durumlar gözleniyor.

BİREY	Anti-A	Anti-B	Anti-D
Serra	Çökeltme yok	Çökeltme var	Çökeltme var
Burak	Çökeltme var	Çökeltme yok	Çökeltme yok

Buna göre,

- Serra B Rh⁺
- Burak AB Rh⁺
- Burak A Rh⁻
- Serra A Rh⁻

verilenlerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I. B) I ve IV.
C) II ve III. D) II ve IV.
E) III ve IV. **CEVAP: D**

2.) Aşağıdaki taloda bazı bireylerden alınan kan örnekleri üzerine damlatılan serumların gerçekleştirdiği çökeltme durumları verilmiştir.

	Anti A	Anti B	Anti D
Tarik	+	-	-
Kerem	+	+	-
Berk	-	-	+
Nur	+	+	-
Merve	-	+	+
Yasemin	-	+	-

+ çökeltme olur - çökeltme olmaz

Buna göre verilen bireylerin hangilerinin evlenmesi sonucu kan uyuşmazlığı görülebilir?

- A) Yasemin - Kerem
B) Merve - Tarık
C) Yasemin - Tarık
D) Merve - Berk
E) Nur - Berk **CEVAP: E**